

Uporaba mobilnega telefona in vožnja osebnega avtomobila

The use of mobile phone and driving a car

Avtorja:

Barbara Podnar

prim. prof. dr. Bilban Marjan, dr. med. spec. MDPŠ

Povzetek

Zaradi naraščanja uporabe mobilnih telefonov med vožnjo je ogrožena varnost cestnega prometa. Vsako leto na svetu v prometnih nesrečah umre okrog 2,3 milijona ljudi¹, tudi zaradi negativnega vpliva mobilnih telefonov, ki zmanjšajo osredotočenost voznika na prometno situacijo.

Uporabo mobilnega telefona med vožnjo raziskave primerjajo z drugimi motilci pozornosti in sposobnosti voznika, npr. z vožnjo pod vplivom alkohola, med katerimi mobilni telefon zaseda pomembno mesto. Vozniki se sicer do neke mere zavedajo potencialne nevarnosti uporabe mobilnih telefonov, vendar jih je veliko kljub temu podvrženih tej navadi. Mnogi tudi mislijo, da so dovolj izkušeni in spretni za hkratno uporabo mobilnega telefona in vožnjo avtomobila, kar še dodatno povečuje tveganje takega vedenja.²

Za zagotavljanje varnosti cestnega prometa sta torej pomembni preventivna dejavnost in urejenost zakonodaje tudi na področju uporabe mobilnih telefonov med vožnjo. Cilj je opozarjati voznike na mogoče posledice uporabe mobilnega telefona med vožnjo ter skrbeti za dosledno upoštevanje zakona o varnosti cestnega prometa. Za zmanjševanje tveganja je voljo tudi mnogo tehnoloških rešitev, na primer sistemi za prostoročno telefoniranje in različne mobilne aplikacije.

Ključne besede

Mobilni telefon, tekstanje, varnost cestnega prometa, prometna nesreča, zakon o varnosti cestnega prometa, sistem za prostoročno telefoniranje.

Abstract

The safety of road traffic is endangered due to increasing use of the mobile phones when driving a car. There are about 2,3 million road traffic deaths globally each year¹, a proportion of them because of the negative effect of using a mobile phone on driver's ability to focus on traffic situation.

Research compares the use of a mobile phone while driving to other driving distractions like driving under the influence of alcohol.

To some extent drivers are aware of risk potential, carried by the use of mobile phone while driving, but many of them still show this risky behaviour. Many drivers also claim to be good at multi-tasking and experienced enough to use a cellphone while driving, what again increases the riskiness of such behaviour.²

To provide the road traffic safety it is important to develop and sustain preventive programs and improve the road safety legislation in the field of using the mobile phones while driving. The aim is to present the possible consequences of using the cellphones while driving to the drivers and to ensure that the traffic safety legislation is fully and properly implemented. There are also plenty of technological solutions for reducing the risk of using the cellphone while driving, like hands-free systems and different mobile applications.

Key words

Mobile phone, texting, road traffic safety, traffic accident, traffic safety legislation, hands-free system.

METODE

Literaturo za članek ter relevantne podatke sem poiskala na svetovnem spletu s pomočjo PubMeda in ciljano na spletnih straneh Slovenske policije, Ministrstva za infrastrukturo, Javne agencije RS za varnost prometa, AMZS, Svetovne zdravstvene organizacije (SZO), Organizacije združenih narodov (OZN) ipd.

Uporabila sem sledeča iskalna gesla in njihove angleške različice: uporaba mobilnega telefona med vožnjo, tekstanje med vožnjo, prometne nesreče zaradi nepozornosti, mobilni telefon in vožnja osebnega avtomobila, uporaba mobilnega telefona in vožnja osebnega avtomobila, mobilni telefon in varnost prometa etc.

UVOD

Leta 1898, ko se je grof Codelli pripeljal z Dunaja z novo pridobitvijo, se je po ljubljanskih ulicah prvič vozil avtomobil. Če je bilo konec 19. stoletja pri nas le okrog deset avtomobilov, je bilo aprila 2016 v Sloveniji registriranih že okrog 1,45 milijona vozil³. Tako se nezadržno povečuje število avtomobilov na prebivalca⁴.

Življenjski slog ljudi se je prilagodil spremembam v okolju. Živimo v dinamičnem, hiper(avto)mobilnem svetu, vsak dan premagujemo velike razdalje. Vedno smo ažurni, dosegljivi na klic, vsak trenutek pripravljeni urejati tisoč in en zaplet vsakdanjega življenja.

Zaradi vsestranskosti mobilnih telefonov, ki nam služijo kot opora pri vse več dejavnostih, se tudi njihovo število hitro večja⁴. Leta 2000 je bilo sklenjenih 738 milijonov naročniških razmerij za mobilne telefone, leta 2005 2,2 milijardi, ob koncu leta 2015 pa že več kot 7 milijard⁵ (graf 1).

Z naraščanjem števila avtomobilov in mobilnih telefonov na prebivalca ter s povečevanjem časa, ki ga preživimo v avtomobilih, se povečuje tudi uporaba mobilnih telefonov med vožnjo. Tako narašča število posledic, ki jih tako vedenje prinaša.

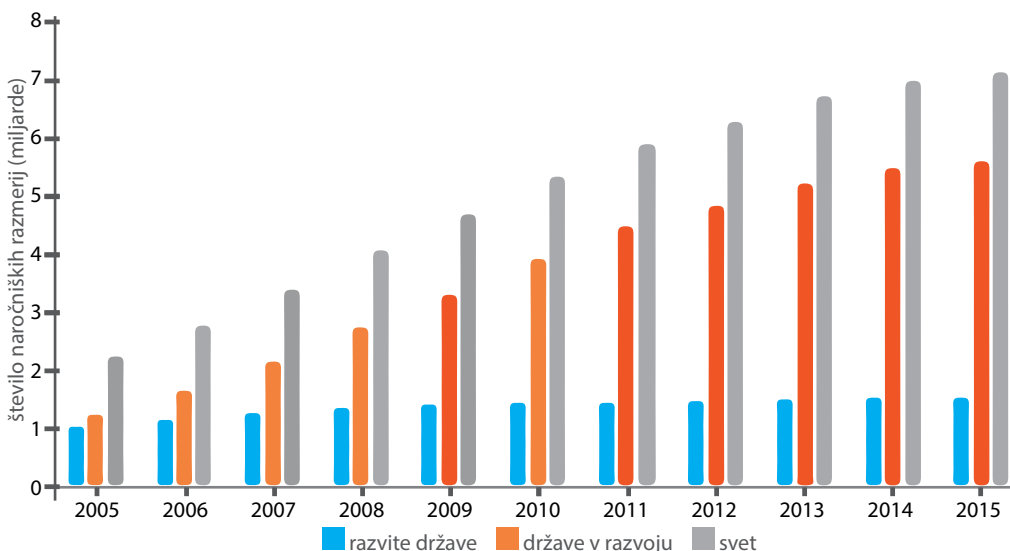
VARNOST CESTNEGA PROMETA

Zaradi vedno večje mobilnosti in s tem povezane povečane uporabe osebnih vozil ter časa, ki ga posameznik preživi v avtomobilu, je naraslo tveganje za nesreče, poškodbe in smrti na cestah. Vožnja z avtomobilom je morda celo najbolj nevarna (socialna) aktivnost večine ljudi v industrializiranem svetu⁶. Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) poroča, da posledice prometnih nesreč na svetovnih cestah vsako leto zahtevajo 1,2 milijona življenj (1,25 milijona leta 2015¹), okoli 50 milijonov pa je ranjenih.

Desetletje za večjo varnost na cestah 2011–2020 (Decade of action for road safety 2011–2020; slika 1) je projekt, ki ga je leta 2009 kot odgovor na naraščanje smrtnih žrtev na cestah razglasila Organizacija združenih narodov (OZN) z namenom aktivno poseči v trend naraščanja žrtev prometnih nezgod ter tako prepoloviti število smrtnih žrtev prometa do leta 2020⁷. Varnost v prometu je postala vrednota, za katero se kaže boriti.

Slika 1: Slogan akcije Desetletje za večjo varnost na cestah 2011–2020. Vir: svetovni splet.

Graf 1: Prikaz naraščanja števila sklenjenih naročniških razmerij za mobilne telefone v letih od 2005 do 2015 – največ sklenjenih naročniških razmerij prispevajo države v razvoju. Vir: ITU: ICT Facts and Figures – The World in 2015

Temu poslanstvu sledi tudi slovenski nacionalni program varnosti cestnega prometa 2013–2022, ki temelji na t. i. viziji nič. Vizija nič predstavlja dolgoročni cilj preventivne dejavnosti na področju cestne varnosti, tj. nič mrtvih in nič hudo poškodovanih zaradi prometnih nesreč⁸.

VPLIVI UPORABE MOBILNEGA TELEFONA NA VOZNIKA MED VOŽNJO OSEBNEGA AVTOMOBILA

Na varnost cestnega prometa vplivajo prometno okolje (infrastruktura), vozila (vrsta, kakovost) in vedenje udeležencev. Temeljni dejavnik za varnost v prometu naj bi bilo prav slednje – ravnanje udeleženca v prometu⁹.

SZO v Svetovnem poročilu o preprečevanju poškodb v cestnem prometu (World report on road traffic injury prevention, 2004) našteva človeške dejavnike, ki povečujejo tveganje za prometno nesrečo, med njimi uporabo mobilnega telefona med vožnjo osebnega avtomobila⁴.

Uporaba mobilnega telefona med vožnjo vpliva na osredotočenost voznika na različne načine. Pogled voznika ni več popolnoma usmerjen na cesto (vizualna odvrnitev pozornosti), voznik upravlja volan samo z eno roko (omejena ročna spretnost), voznik posluša sogovornika oz. ga zmoti zvonjenje (zvočna odvrnitev pozornosti), različno velik del miselne pozornosti voznika je preusmerjen na vsebino, ki jo posreduje telefon (okrnitev kognitivne sposobnosti voznika)^{10, 11, 12}.

Poročilo evropske komisije o povezavi uporabe mobilnega telefona med vožnjo in varnostjo prometa povzema literaturo na to temo. Navaja, da je uporaba mobilnega telefona med vožnjo povezana:

- » z daljšim odzivnim časom voznika,
- » s počasnejšim odzivanjem na prometne znake in pogostejšim spregledanjem prometnih znakov,
- » s počasnejšim refleksom za zaviranje: vozniki zavirajo močnejše in imajo krajšo zavorno razdaljo,
- » z manjšim zavedanjem o ostalih udeležencih o prometu oz. o prometni situaciji,

- » z bolj tveganim odločanjem: slabše prilagajanje na potencialno nevarne situacije v prometu in krajše varnostne razdalje,
- » z redkejšo uporabo varnostnega pasu,
- » pri nekaterih voznikih s kompenzatorno upočasnjeno vožnjo in večjo varnostno razdaljo¹¹.

Tudi ekipa AMZS je leta 2011 izvedla študijo, v okviru katere so merili reakcijske čase 72 voznikov (vsi starejši od 40 let), in sicer med telefoniranjem (pogovorom po radijski postaji) ter v kontrolni situaciji (običajna vožnja brez telefoniranja). Reakcijski čas se je ob klicu približno podvojil (povprečno iz 0,6 s na 1,1 s). Merjenje je tudi pokazalo, da je telefoniranje med vožnjo še posebej problematično pri tistih, ki imajo že tako daljše odzivne čase – odzivni časi teh ljudi se pri uporabi telefona povečajo občutno bolj kot pri tistih, ki imajo sicer krajše reakcijske čase¹³.

Katera uporaba mobilnega telefona med vožnjo je najbolj škodljiva?

Vozniki med vožnjo uporabljajo mobilne telefone na različne načine: največ za klice in sporočila (SMS, MMS, Messenger, Facebook, ...), pa tudi za brskanje po spletu, objavlanje na socialnih omrežjih, uporabo mobilnih aplikacij, poslušanje glasbe itd.

Študije kažejo, da različne uporabe mobilnega telefona med vožnjo niso enako škodljive. Poslušanje glasbe je med najmanj motečimi, pošiljanje SMS sporočil pa med najbolj motečimi dejavnostmi, saj poleg kognitivnega napora (del možganov se posveča pisanju sporočila namesto vožnji) odvrne tudi pogled voznika s ceste na telefon¹¹.

Ellen Anderson et al. na primer so s poskusi na simulatorju pokazali, da poslušanje glasne glasbe podaljša odzivni čas

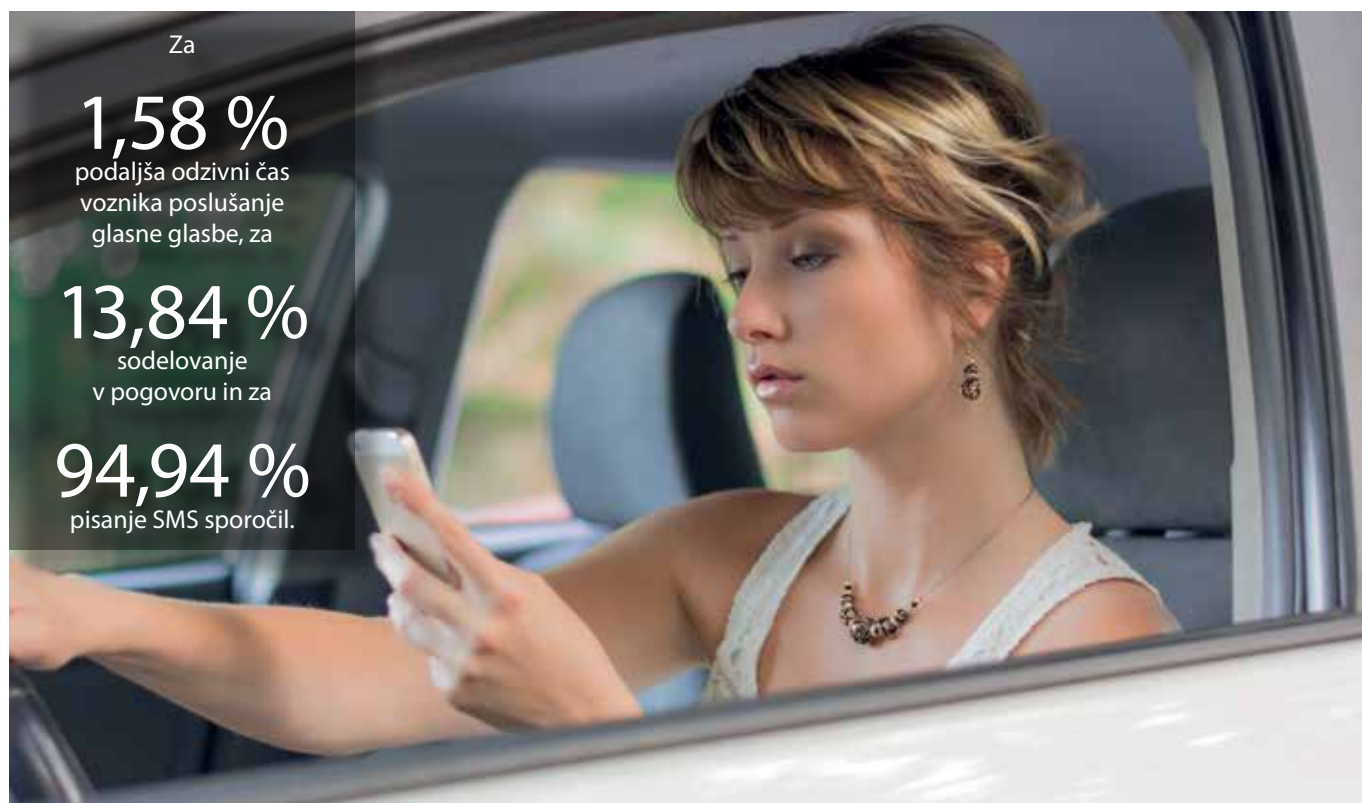
voznika za 1,58 %, sodelovanje v pogovoru za 13,84 % in pisanje SMS sporočil za 94,94 %¹⁴.

Študija vpliva SMS sporočil na vedenje voznika na simulatorju (N. Reed et al.¹⁵) je pokazala, da pisanje/branje SMS sporočil ni samo podaljšalo reakcijskega časa voznika za 33,3 %, temveč se vozniki tudi značilno večkrat niso uspeli odzvati na dražljaje (slušne in zvočne). Med pisanjem/branjem SMS sporočil vozniki niso bili več sposobni ohranjati konstantne varnostne razdalje, močno pa se je povečala tudi spremenljivost položaja vozila na voznem pasu. Študija je razkrila tudi, da ima pisanje SMS sporočil slabši vpliv na voznika kot branje le-teh, vsekakor pa obe dejavnosti ogrožata varnost v prometu.

Enako so v meta-analizi učinkov »tekstanja« (uporaba mobilnega telefona z namenom pošiljanja sporočil) na vožnjo potrdili Jeff K. Caird et al, ki so primerjali 28 izbranih eksperimentalnih študij na to temo¹⁶.

Je prostoročni način telefoniranja boljši?

Razvoj mobilne tehnologije je omogočil različne pripomočke, s katerimi naj bi bilo lažje rokovati z mobilnim telefonom med vožnjo, kot so npr. brezžične slušalke, sistem za prostoročno telefoniranje, glasovna aktivacija klicanja (prek izrečenega ukaza) ipd. Z njimi sta sicer skrajšana čas, ko mora voznik hkrati držati volan in rokovati z mobilnim telefonom, ter čas, ko je voznikov pogled preusmerjen s situacije na cestišču, ne zmanjša pa se miselno breme voznika (del miselne pozornosti je posvečen vsebini pogovora/sporočila). Slednje, tj. kognitivna osredotočenost na vožnjo, ima po nekaterih študijah največji vpliv na kakovost vožnje. S tem je mogoče pojasniti, zakaj se tudi ob uporabi pripomočkov za olajšano telefoniranje podobno podaljša reakcijski čas kot pri navadnem telefoniranju, ko telefon držimo v roki, prislonjen k ušesu^{11, 12, 2}.

POSLEDICE UPORABE MOBILNEGA TELEFONA MED VOŽNJO OSEBNEGA AVTOMOBILA

Vožnja pod vplivom motečih dejavnikov (ang. distracted driving) značilno poveča tveganje za prometno nesrečo². Med moteče dejavnike, ki motijo voznika med vožnjo in odvrtaajo njegovo pozornost, štejemo prehranjevanje, kajenje, poslušanje glasne glasbe, rokovanje s klimatsko napravo/radijem, uporabo mobilnega telefona, opazovanje reklamnih panojev ob cesti, pogovor s sopotniki ipd.

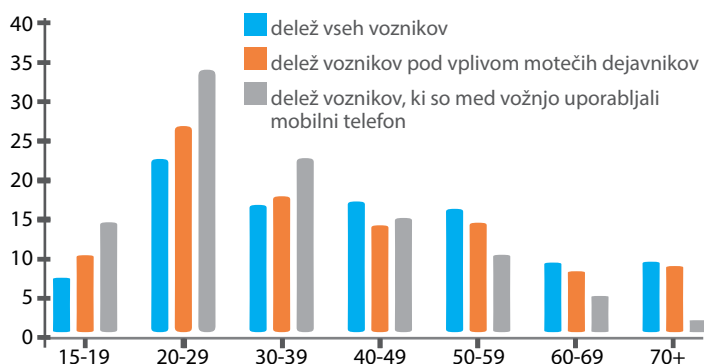
Oddelek za promet ameriške nacionalne administracije za varnost cestnega prometa je aprila 2015 objavil povzetek statističnih podatkov o vožnji pod vplivom motečih dejavnikov za leto 2013 v ZDA. Vpliv motečih dejavnikov na voznika med vožnjo je bil vzrok 10 % vseh prometnih nesreč s smrtnim izidom. Izmed teh je bila v 14 % primerih uporaba mobilnega telefona med vožnjo tisti moteči dejavnik, ki je povzročil nesrečo. Skupno 445 ljudi je leta 2013 v ZDA umrlo v prometnih nesrečah, vzrok katerim je bila uporaba mobilnega telefona kot motečega dejavnika¹⁷. Victoria K. Lee et al. so zapisali, da pogovor po mobilnem telefonu med vožnjo za 4 do 6 krat poveča tveganje za prometno nesrečo, pisanje sporočila pa poveča tveganje za nesrečo ali nevarno situacijo na cesti za kar 23 %².

Na spletni strani statističnega urada RS (SURS) ali slovenske policije ni podatkov o tem, koliko prometnih nesreč v Sloveniji je bilo povzročenih zaradi motečih dejavnikov med vožnjo oz. uporabe mobilnega telefona med vožnjo. Skupno je bilo na slovenskih cestah leta 2015 mrtvih 120 oseb¹⁸.

Kdo je najbolj ogrožen ali kdo najbolj ogroža?

Med najpogostejšimi uporabniki mobilne telefonije med vožnjo so mladi^{11, 16, 17, 19}. Le-to poveča že tako večje tveganje za prometno nesrečo v tej starostni skupini, saj so mladi vozniki manj izkušeni in težje pravilno razporejajo pozornost med dvema dejavnostma (vožnjo in uporabo mobilnega telefona)^{12, 20}.

V ZDA je bila leta 2013 starostna skupina od 15 do 19 let tista, v kateri je bil delež voznikov, ki so vozili pod vplivom motečih dejavnikov, največji (tj. 10 %). Delež tistih voznikov, ki so uporabljali mobilni telefon, pa je bil največji v starostni skupini od 20 do 29 let, kar prikazuje graf 3¹⁷.

Graf 2: Deleži voznikov, vključenih v prometne nesreče s smrtnim izidom glede na starost, vožnjo pod vplivom motečih dejavnikov in uporabo mobilnega telefona, 2013. Vir: NCSA, FARS 2013 (ARF).

Uporaba mobilnega telefona med vožnjo ima večji vpliv tudi na voznike – starostnike. Le-ti imajo zaradi starosti okrnjene vidno in kognitivno kapaciteto, zato težje opravljajo dve dejavnosti istočasno. Ker pa so večinoma bolj izkušeni in ker se na splošno manj poslužujejo mobilne telefonije kot mladi, je tveganje v tej starostni skupini vseeno manjše kot pri mladih¹².

UPORABA MOBILNEGA TELEFONA MED VOŽNJO V ODNOSU DO OSTALIH DEJAVNIKOV VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

Pogovor s sopotniki?

Pogovor s sopotniki naj ne bi tako negativno vplival na varnost vožnje kot telefoniranje. Sopotniki voznika so ravno tako udeleženci prometa kot voznik sam in tako se vsebina in intenzivnost konverzacije med le-temi prilagaja trenutni prometni situaciji, kar zmanjšuje tveganje incidenta na cesti^{2, 12}.

Študije pa so pokazale, da se tveganje za prometno nesrečo značilno poveča pri mlajših voznikih, ko so v avtomobilu prisotni sopotniki – vrstniki¹².

Uporaba mobilnega telefona med vožnjo v primerjavi z vožnjo pod vplivom alkohola

Strayer DL et al. so v študiji s pomočjo simulatorja primerjali voznika, ki je uporabljal mobilni telefon, z vinjenim voznikom (s stopnjo alkohola v krvi 0,08 %). Rezultati kažejo, da je lahko uporaba mobilnega telefona med vožnjo tako nevarna kot vožnja pod vplivom alkohola ali pa še bolj^{21, 22}. Druga študija je pokazala, da telefoniranje zmanjša odzivni čas voznika za 18 %, medtem ko ga vožnja pod vplivom alkohola (0,08 %) zmanjša za 12 %²³.

»Tekstanje« je lahko nevarnejše tudi od vožnje pod vplivom kanabisa. Pisanje sporočil naj bi odzivanje voznika zmanjšalo za 35 %, kanabis pa za 21 %¹⁵.

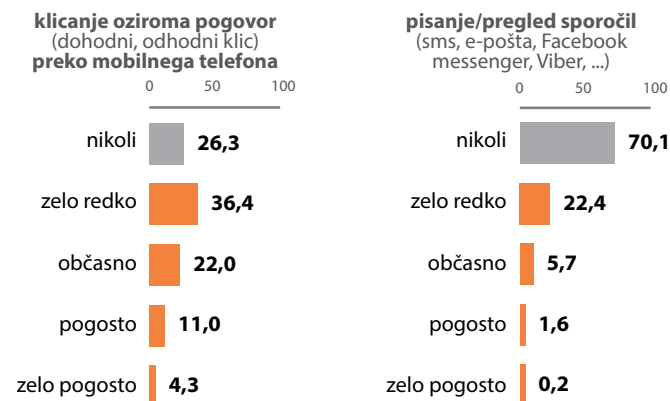
SZO pa poroča, da je kumulativno tveganje, povezano z vožnjo pod vplivom alkohola, kljub vsemu večje od tveganja pri uporabi mobilnega telefona med vožnjo. Pri slednjem gre namreč le za trenutno nepozornost in upočasnjeno presojanje situacije, pri alkoholni intoksikaciji pa nepozornost traja cel čas vožnje, sposobnost presojanja pa je okvarjena (ne samo upočasnjena)¹².

UPORABA MOBILNEGA TELEFONA MED VOŽNJO V SLOVENIJI IN ZAKONODAJA NA TEM PODROČJU

V Sloveniji uporaba mobilnih telefonov med vožnjo narašča, tako kot je trend tudi po Evropi in v svetu.

Po podatkih raziskave iz leta 2011 je kar 25,3 % voznikov v Sloveniji uporabljalo mobilni telefon med vožnjo, 12,2 % teh pa je med vožnjo tudi pisalo oz. pregledovalo SMS sporočila ali elektronsko pošto²². Leta 2016 je Javna agencija RS za varnost prometa objavila rezultate ankete, ki jo je izpolnjevalo 1000 polnoletnih državljanov RS. Kar 75 % vprašanih uporablja mobilni telefon med vožnjo za vsaj eno

aktivnost (pogovor, pisanje sporočil, beležka, elektronska pošta, ...), če ne upoštevamo pogostosti uporabe. 74 % vseh anketirancev uporablja mobilni telefon za klicanje, od tega 15 % pogosto ali zelo pogosto. 30 % anketiranih uporablja mobilni telefon za pisanje sporočil (sms, e-mail, Facebook messenger, ...)²⁴.

Graf 3: Rezultati ankete Javne agencije RS za varnost prometa o pogostosti uporabe mobilnega telefona med vožnjo med slovenskimi vozniki, januar 2016. N=1000; vir: »Preventivna akcija o uporabi mobilnega telefona med vožnjo«, spletna stran Javne agencije RS za varnost prometa.

V Sloveniji uporabo mobilnih telefonov med vožnjo zakonsko ureja 72. člen Zakona o varnosti cestnega prometa, ki prepoveduje uporabo opreme/naprav med vožnjo, ki bi kakor koli zmanjšale voznikovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanja vozila. Voznik sme med vožnjo telefonirati samo s pomočjo v vozilo vgrajene naprave za prostoročno telefoniranje ali brezžične slušalke za eno uho, če mu pri tem ni treba fizično upravljati telefonskega aparata²⁵. Zakon zaobjema vse dejavnosti, povezane z uporabo mobilnega telefona, in ne samo telefoniranja. Kazen, predvidena za kršitev tega zakona, je 120 evrov.

Glede na številne študije je tudi prostoročni način uporabe mobilnega telefona med vožnjo podobno nevaren kot običajna uporaba, ko napravo držimo v roki (glej: Je prostoročni način telefoniranja boljši?). Kljub temu je prostoročni način telefoniranja v Evropi doslej prepovedan le na Portugalskem¹¹. Drugod po Evropi je zakonodaja podobna naši.

REŠITEV?

Najboljša razrešitev tveganja ob uporabi mobilnega telefona med vožnjo bi bila, da bi voznik ustavil avto, opravil klic/napisal sporočilo in se odpeljal dalje, ali pa prosil sopotnike (če so prisotni), da se oglasijo na klic oz. preberejo sporočilo. Obstaja tudi nekaj aplikacij za pametne telefone (npr. TextArrest, Detext, ...), ki med vožnjo preusmerijo klic/sporočilo na telefonski predal ali pa samodejno pošljejo SMS, da ste trenutno v avtomobilu in se boste javili, ko bo možno.

Ker se ljudje vedno več vozijo, se za nekatere avto prelevi v potujočo pisarno. Za take so v Sloveniji na voljo sistemi za prostoročno telefoniranje s pomočjo vgrajene naprave ali bluetooth slušalk. Nekateri se poslužujejo mobilnih

aplikacij, ki na glas berejo sporočila in elektronsko pošto (npr. Drivesafe.ly), nekatere aplikacije pa celo odgovorijo na sporočila po nareku (t. i. speech-to-text systems).

Preventiva

Preventivne akcije in ozaveščevalna dejavnost mnogo pripomorejo, da se ljudje začnejo zavedati, kako nevarno je lahko določeno vedenje. V Sloveniji za preventivo na področju cestne varnosti skrbi Javna agencija RS za varnost prometa.

Januarja 2016 je v okviru Slovenskega nacionalnega programa varnosti cestnega prometa 2013–2022 potekala nacionalna akcija »Mobilni telefoni« za zmanjšanje tveganja v prometu zaradi uporabe mobilnih telefonov (slika 2). V sodelovanju s Slovensko policijo in drugimi partnerji je Javna agencija RS za varnost prometa pripravila novo medijsko kampanjo »Ne uporabljajte telefona med vožnjo. Vozimo pametno.« in na različne druge načine osveščala o nevarnosti uporabe mobilnih telefonov med vožnjo²⁴.

Slika 2: Slogan nacionalne akcije „Mobilni telefoni“ za zmanjšanje tveganja v prometu zaradi uporabe mobilnih telefonov, 2016. Vir: spletna stran Javne agencije RS za varnost prometa.

ZAKLJUČEK

Zaradi naraščanja uporabe mobilnih telefonov in časa, ki ga preživimo v avtomobilih, narašča tudi uporaba naprav med vožnjo. Študije kažejo, da uporaba mobilnega telefona med vožnjo negativno vpliva na voznikovo osredotočenost na vožnjo in se kaže v ustvarjanju nevarnih situacij na cestišču ter naraščanju števila prometnih nesreč. Varnost v cestnem prometu je postala vrednota in cilj, katerega poskušamo doseči s primerno zakonodajo in tehnološkimi rešitvami. 30

VIRI IN LITERATURA

1. WHO, »Violence and Injury Prevention: Global status report on road safety 2015,« 2015. Elektronski. Available: http://www.who.int/violence_injury_prevention/road_safety_status/2015/en/. Poskus dostopa maj 2016.
2. C. R. C. L. H. F. Victoria K. Lee, »Fatal distraction – Cell phone use while driving,« Canadian Family Physician, Izv. 59, št. 7, pp. 723–725, 2013.
3. RS, Ministrstvo za infrastrukturo, »Statistični podatki s področja prometa za leto 2016,« april 2016. Elektronski. Available: <http://>

- www.mzi.gov.si/si/delovna_podrocja/promet/evidence_motornih_vozil_in_vozniskih_dovoljenj/statistichni_podatki_s_podrocja_prometa/leto_2016/.Poskus dostopa maj 2016.
4. WHO, „Violence and Injury Prevention: World report on road traffic injury prevention,” 2004. Elektronski. Available: http://www.who.int/violence_injury_prevention/road_safety_status/2015/en/. Poskus dostopa maj 2016.
 5. ITU Telecommunication Development Bureau, „ICT Facts and Figures: The World in 2015,” 2015. Elektronski. Available: https://en.wikibooks.org/wiki/The_Information_Age/The_Digital_and_ICT_Revolutions#What_is_ICT.3F. Poskus dostopa maj 2016.
 6. D. N. Leon James, „Aggressive Driving is Emotionally Impaired Driving,” 2000. Elektronski. Available: http://drdriving.org/courses/conference_paper.htm. Poskus dostopa maj 2016.
 7. OZN, Road Safety Collaboration, „Global Plan for the Decade of Action for Road Safety 2011-2020,” 2010. Elektronski. Available: http://www.who.int/roadsafety/decade_of_action/plan/plan_english.pdf?ua=1. Poskus dostopa maj 2016.
 8. Javna agencija RS za varnost prometa, „nacionalni program 2013–2022,” Elektronski. Available: <https://www.avp-rs.si/management-varnosti-cestnega-prometa/nacionalni-program-2013-2022/>. Poskus dostopa maj 2016.
 9. Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, „DEJAVNIKI VARNOSTI CESTNEGA PROMETA V SLOVENIJI (Raziskava, 2. del),” 2010. Elektronski. Available: https://www.avp-rs.si/file/2012/02/RAZISKAVA_II._del.pdf. Poskus dostopa maj 2016.
 10. Wikipedia, „Distracted driving,” 2016. Elektronski. Available: https://en.wikipedia.org/wiki/Distracted_driving. Poskus dostopa maj 2016.
 11. Jeanne Breen Consulting for the European Commission, „Car telephone use and road safety - final report,” Jeanne Breen Consulting, junij 2009. Elektronski. Available: http://ec.europa.eu/transport/road_safety/pdf/car_telephone_use_and_road_safety.pdf. Poskus dostopa maj 2016.
 12. WHO, „Mobile Phone Use: A Growing Problem of Driver Distraction,” 2011. Elektronski. Available: http://www.who.int/violence_injury_prevention/publications/road_traffic/distracted_driving_en.pdf. Poskus dostopa maj 2016.
 13. AMZS, „Raziskava o nevarnosti uporabe telefona med vožnjo,” januar 2012. Elektronski. Available: <https://www.amzs.si/cvv/onas/raziskave/raziskava-o-nevarnosti-uporabe-telefona-med-voznjo>. Poskus dostopa maj 2016.
 14. C. B. J. F. A. Z. Ellen Anderson, „The effects of audio and visual distractions on reaction time,” maj 2012. Elektronski. Available: <http://jass.neuro.wisc.edu/2012/01/Lab%20603%20Group%2014%20FINAL.pdf>. Poskus dostopa maj 2016.
 15. R. R. N. Reed, „The Effect Of Text Messaging On Driver Behaviour, A Simulator Study,” 2008. Elektronski. Available: http://www.racfoundation.org/assets/rac_foundation/content/downloadables/texting%20whilst%20driving%20-%20trl%20-%20180908%20-%20report.pdf. Poskus dostopa maj 2016.
 16. K. A. J. C. R. W. M. A. P. S. Jeff K. Cairda, „A meta-analysis of the effects of texting on driving,” Accident Analysis & Prevention, Izv. 71, pp. 311-318, 2014.
 17. US Department of Transportation, National Highway Traffic Safety Administration, „Traffic Safety Facts, Research Note: DISTRACTED DRIVING 2013,” april 2015. Elektronski. Available: http://www.distraction.gov/downloads/pdfs/Distracted_Driving_2013_Research_note.pdf. Poskus dostopa maj 2016.
 18. Slovenska Policija, Sektor prometne policije, „PROMETNE NESREČE, POSLEDICE IN UKREPI POLICIJE ZA OBDOBJE JANUAR – DECEMBER1,” 2016. Elektronski. Available: http://www.policija.si/images/stories/Statistika/PrometnaVarnost/2015/Jan_Dec2015.pdf. Poskus dostopa maj 2016.
 19. US Department of Transportation, National Highway Traffic Safety Administration, „Traffic Safety Facts, Research Note: Young Drivers Report the Highest Level of Phone Involvement in Crash or Near-Crash Incidences,” april 2012. Elektronski. Available: <http://www.distraction.gov/downloads/pdfs/traffic-safety-facts-research-note-04-2012.pdf>. Poskus dostopa maj 2016.
 20. F. G. B. G. S.-M. M. C. O. S. E. L. T. A. D. Sheila G. Klauer, „Distracted Driving and Risk of Road Crashes among Novice and Experienced Drivers,” The New England Journal of Medicine, Izv. 370, št. 1, pp. 54–59, 2014.
 21. D. F. C. D. Strayer DL, „A comparison of the cell phone driver and the drunk driver,” Human Factors, Izv. 48, št. 2, pp. 381–391, 2006.
 22. Javna agencija RS za varnost prometa, „ZACETEK PREVENTIVNE AKCIJE O NEVARNOSTI UPORABE MOBILNIH TELEFONOV MED VOŽNJO,” 2014. Elektronski. Available: <https://www.avp-rs.si/zacetek-preventivne-akcije-o-nevarnosti-uporabe-mobilnih-telefonov-med-voznjo/>. Poskus dostopa maj 2016.
 23. D. F. Strayer DL, „Profiles in driver distraction: effects of cell phone conversations on younger and older drivers,” Human Factors, Izv. 46, št. 4, pp. 640–9, 2004.
 24. Javna agencija RS za varnost prometa, „Preventivna akcija o uporabi mobilnega telefona med vožnjo,” januar 2016. Elektronski. Available: https://www.avp-rs.si/file/2012/02/Javna-agencija-RS-za-varnost-prometa_Preventivna-akcija-o-uporabi-mobilnega-telefona-med-vo%C5%BEenjo_2016.pdf. Poskus dostopa maj 2016.
 25. Državni zbor RS, „zakon o varnosti cestnega prometa (uradno prečiščeno besedilo) (ZVCP-1-UPB5),” Uradni list RS, št. 56, p. 6021, 6 junij 2008.

Uporaba mobilnega telefona med vožnjo negativno vpliva na voznikovo osredotočenost na vožnjo in se kaže v ustvarjanju nevarnih situacij na cestišču ter naraščanju števila prometnih nesreč.

Varnost v cestnem prometu je postala vrednota in cilj, katerega poskušamo doseči s primerno zakonodajo in tehnološkimi rešitvami.

